

Základní škola a Mateřská škola Pohořelice, Dlouhá 35, 691 23 Pohořelice

***Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání***

***„Jedna, dva, tři, čtyři, pět,
poznáváme celý svět“***

Číslo jednací: 39/2021

Platnost od: 1. 9. 2021

Obsah:

1. Identifikační údaje o škole
2. Charakteristika školy
3. Podmínky předškolního vzdělávání
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
7. Evaluační systém

1. Identifikační údaje o škole

Název: Základní a Mateřská škola Pohořelice

Adresa: Dlouhá 35, 691 23 Pohořelice

Telefon: 519 424 564

IČO: 65268687

Zřizovatel: Město Pohořelice

Statutární orgán: Mgr. Stanislav Polák, MBA, ředitel školy

e-mail: reditelna@zspohorelice.cz

Adresa mateřské školy – odloučené pracoviště:

Mateřská škola Pasohlávky 209, 691 22 Pasohlávky

Telefon: 519 427 826

Vedoucí učitelka: Marie Chudobová

e-mail: marie.chudobova@zspohorelice.cz

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání byl zpracován za spoluúčasti zaměstnanců školy v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, v souladu se zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání č. 561/2004 Sb. – školský zákon; s vyhláškou č. 14/2005 o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; s vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb. (o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, částka 10/2016; s Novelou školského zákon č.178/2016 Sb. ze dne 8. Června 2016, Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění RVP PV č. j. MŠMT-22405/2016 ze dne 11. srpna 2016; s materiálem MŠMT „Informace k předškolnímu vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let v mateřské škole“, vydaným 1. 9. 2016.

2. Charakteristika školy

Mateřská škola se nachází v centru obce, k užívání byla předána v roce 1993. V původně přízemní stavbě jsou propojeny prostory mateřské školy, jedné třídy základní školy, družiny, školní kuchyně a jídelny. V roce 2010 byla k budově přistavěna další část - v místě bývalého atria vznikla cvičebna. Budova postupně procházela rekonstrukcí, byla provedena výměna oken, zateplení, nová fasáda. Modernizace se dočkala i školní kuchyně. Bylo vyměněno veškeré zařízení, stroje, přibyl konvektomat. V roce 2020 byla vybudována nástavba pro další třídu MŠ. Cílová kapacita MŠ tak byla navýšena na 45 dětí.

Obě třídy jsou smíšené pro děti zpravidla od 3 do 6 let. Provoz školy je celodenní, od 6,30 hod do 16,30 hod. Součástí školy je velká zahrada se vzrostlými stromy, které poskytují příjemné klima pro hry dětí. Jsou tu herní prvky, zastřešené pískoviště, tabule na kreslení. Vzniklo zde příjemné a bezpečné prostředí, kde si mohou děti hrát a vzdělávat se. Velmi blízko máme na hřiště, k jezeru, ale i do volné přírody. K vycházkám využíváme cyklostezku vedoucí z obce k rekreačnímu areálu.

Od ledna 2011 jsme součástí právního subjektu ZŠ a MŠ Pohořelice. V mateřské škole pracují čtyři kvalifikované učitelky, kuchařka, školnice a uklízečka. Vybavení školy postupně obměňujeme a modernizujeme. V obou třídách jsou k dispozici notebooky, tablety, v nové třídě interaktivní tabule.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Budova je v dobrém technickém stavu a pečlivě udržovaná. Odpovídá hygienickým a bezpečnostním normám, prostory jsou přizpůsobeny potřebám dětí. Ve spolupráci s obcí a vedením školy se snažíme vše modernizovat a upravovat. Pravidelně jsou prováděny odborné revize.

Obě třídy jsou uspořádány do několika hracích koutů, vyhovujících různým skupinovým i individuálním činnostem dětí. Veškeré zařízení, tělocvičné náradí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá věku dětí, je průběžně obnovováno, doplňováno a plně využíváno. Vše je uloženo ve skříňkách a policích, dětem volně přístupných. Pro využívání jsou stanovena pravidla pro děti i pedagogy. Třídy jsou dostatečně velké, prosvětlené, s vlastním sociálním zařízením pro děti, se šatnou. Herny jsou zároveň využívány i pro odpolední odpočinek. Lehátka s ložním prádlem jsou v přilehlém skladu.

Děti se svými výtvy podílejí na výzdobě a úpravě interiéru školy, kde je mohou obdivovat rodiče i ostatní návštěvníci školy.

U budovy školy je zahrada, která umožňuje dětem rozmanité tvůrčí, pohybové a výtvarné aktivity. K tomu slouží dřevěné průlezk, pískoviště, tabule na kreslení, houpačky apod. U pískoviště je i ptačí krmítko. Všechny pracovnice MŠ se podílejí na vytváření podnětného prostředí tak, aby vzbuzovalo bezprostřední zájem dětí a inspirovalo je k různým činnostem. Motivující prostředí podporuje rozvoj pohybových dovedností dětí, estetické vnímání, návyky sebeobsluhy, seberealizaci dětí i dospělých.

3.2 Životospráva

Naše mateřská škola má vlastní kuchyň, která je moderně vybavená nerezovým zařízením, je tu konvektomat, myčka nádobí. Podávaná strava, včetně nápojů, je vyvážená a plnohodnotná, je dodržována předepsaná technologie přípravy jídel. Zastoupení jednotlivých druhů potravin je pravidelně vyhodnocováno ve spotřebním koši. Je zajištěn pitný režim pro celý den, i při pobytu venku na školní zahradě.

Dětem jsou podávány dvě svačiny a oběd. Mezi jídly jsou dodržovány vhodné časové intervaly. Děti do jídla nenutíme, na jídlo mají dostatek času. Součástí stravování je podávání ovoce a zeleniny v syrovém stavu, které mají děti denně k dispozici formou ovocných nebo zeleninových talířů, salátů apod.

Denní program je upraven tak, aby byl pružný, aby mohl být přizpůsoben momentálním potřebám dětí a aby mohl reagovat na nenadálé situace a neplánované události v životě mateřské školy.

Pobyt dětí venku je každodenně realizován formou vycházek nebo pobytu na školní zahradě. Činnosti jsou přizpůsobovány okamžité kvalitě ovzduší. Při silném mrazu, větru, dešti a inverzi zařazujeme náhradní činnosti v budově školy. Pro pobyt venku využíváme i okolí školy, dětské hřiště a relaxační sportovní zařízení v obci.

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí, kdy dětem s nižší potřebou spánku po krátké relaxaci nabízíme klidový program s ohledem na spící kamarády.

3.3 Psychosociální podmínky

Preferujeme partnerské vztahy na základě úcty mezi všemi. Dítě se adaptuje na pobyt v MŠ ve společnosti rodiče, kolik potřebuje. Děti mají možnost dokončit činnost, dohrát si hru. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Respektujeme potřeby dětí a pomáháme je uspokojovat. Usilujeme o vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě jednotlivých dětí, je přiměřeně náročná a srozumitelná, je dítěti tématicky blízká, pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná. Děti se učí pravidlům soužití, na jejichž tvorbě se samy podílejí.

Hodnocení převažuje pozitivní – pochvalou a povzbuzením. Je podporována samostatnost dětí a sebedůvěra. Vedeme děti k osvojování si základních pravidel chování, elementárních lidských hodnot a mezilidských vztahů.

Heterogenní třídy nám umožňují zařazování dětí podle sourozeneckých vazeb, což přirozeně pomáhá vytvářet příznivé psychosociální klima dětských skupin.

Pravidla pro vzájemnou dohodu a pohodu, porozumění a přátelství

- V celé budově mateřské školy se pohybujeme tak, abychom neublížili sobě ani ostatním kamarádům
- Mluvíme klidným hlasem, abychom šetřili zdraví své i ostatních kamarádů a nerušili se navzájem při hře
- Domlouváme se bez hádek, žalování a ubližování; hledáme společná řešení, pomáháme si. Spory mezi sebou neřešíme rukama, ale dohodou
- Pokud sami na něco nestačíme, požádáme o pomoc, nejprve kamarády a teprve potom dospělého, učíme se tak samostatnosti a pomáhat si navzájem
- Všechny hračky vracíme na své místo, zacházíme s nimi opatrně. Půjčujeme si ke hře a tvoření různé hračky, pomůcky, materiály. Po ukončení hry či tvoření je uklidíme
- Neničíme kamarádovi hru ani práci, vážíme si všeho, co druhý vyrobí
- Umíme vyhrávat, ale i prohrávat, nepovyšujeme se, ani se neponižujeme. Dodržujeme pravidla slušného chování
- Nebereme si nic, co nám nepatří
- Chráníme vše živé, i přírodu kolem nás

3.4 Organizace:

Provozní doba mat. školy je od 6,30 hod do 16,30 hod.

Děti se přijímají od 6,30 do 8,00 hod. Děti z obou tříd se soustředí v době od 6,30 do 7,00 hod ve třídě Berušek (dolní třída). Od 7,00 hod jsou v provozu obě třídy. V 8,00 hod se budova zamyká. po předchozí domluvě s učitelkou se lze dostavit později (návštěva lékaře, logopeda aj.) V 16,00 končí provoz ve třídě Motýlků, zbývající čas do ukončení provozu přecházejí zbylé děti opět do třídy Berušek.

Uspořádání dne je přizpůsobeno tak, aby bylo možné reagovat na aktuální možnosti a potřeby dětí. Denně zařazujeme pohybové činnosti na správné držení těla či rozvoj motorických dovedností, nebo řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, děti mají možnost jejich výběru. Dostatek

času je jak pro hru, tak pro individuální, skupinové a frontální aktivity. Ty organizujeme tak, aby podněcovaly děti k vlastní aktivitě a experimentování. Děti se mohou účastnit společných činností v různě velkých skupinách, mohou pracovat svým tempem. Rozehranou hru si mohou nechat i více dní, mají tak možnost dotvářet a doplňovat své nápady a náměty.

Dbáme na osobní soukromí dětí. Děti zbytečně neorganizujeme. Činnosti plánujeme do center aktivit (hrací kouty). Zařazujeme a používáme takové metody a formy práce, které děti zaujmou a jsou funkční. Ve třídách dodržujeme rituály, jako např. oslavy narozenin, četba pohádky před spaním, aj.

Pro děti mladších tří let je nutné:

- podněcovat děti ke hře, ukazovat možnosti
- činnosti provádět individuálně nebo ve dvojicích
- činnosti jsou krátkodobé
- na činnosti počítáme s delším časem
- je zajištěn klid

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí základní školy, organizačně spadá pod ředitelství základní školy. Povinnosti všech pracovníků a jejich kompetence jsou vymezeny pracovními náplněmi. Učitelky mají velký prostor pro vlastní tvůrčí přístup k práci s dětmi. Pravidelně se setkávají na pedagogických poradách - vedoucí učitelka v ZŠ, pak společně na pracovišti. Důležité informace a postřehy si zaměstnanci sdělují operativně, pracují jako tým. Plánování je funkční, vychází z analýzy a výsledků kontrolní a evaluační činnosti. Je patrná pozitivní motivace a podpora vzájemné spolupráce všech zaměstnanců.

Mateřská škola spolupracuje se základní školou, s pedagogicko-psychologickou poradnou, logopedem, pediatrem, abychom zajistili nenásilný přechod dětí do ZŠ. Zásadní je spolupráce s místním obecním úřadem (OÚ Pasohlávky), jeho kulturní komisí, místní knihovnou. Kulturní akce, výlety a exkurze navštěvujeme spolu s třídou základní školy. Snažíme se o funkční informační systém pro veřejnost (místní zpravodaj, internetové stránky školy).

Ved. učitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními spolupracovníky školy. Pravidelně provádí kontrolní a evaluační činnosti, jejichž výsledky zapracovává do plánů další práce. Kompetence deleguje mezi všechny pracovníky školy, zapojuje je do evaluační činnosti a autoevaluace.

Pro děti mladších tří let nastavujeme tyto podmínky:

- volnější denní režim
- větší spolupráce s rodiči, provázanost režimu v rodině a ve škole
- větší personální zabezpečení

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracují čtyři učitelky. Provozní zaměstnanci školy jsou školnice a uklízečka, která je také zároveň pomocnou kuchařkou ve školní jídelně. Ve školní jídelně pracuje kuchařka a vedoucí školní jídelny na částečný úvazek je jí učitelka MŠ).

Všechny pedagogické pracovnice splňují kvalifikaci učitelství na mateřských školách. mají zájem o svůj další odborný růst a průběžně se vzdělávají formou samostudia nebo účasti na akreditovaných školeních dle nabídky, zájmu učitelek a potřeb školy v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Vedení školy vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání.

Učitelky se zpravidla střídají po týdnu na ranní a odpolední službě. služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče. Při vycházkách, výletech, docházení mimo areál je vždy zajištěn dostatečný počet zaměstnanců pro dohled nad dětmi.

3.7 Spoluúčast rodičů

Podpora rodinné výchovy a spolupráce s rodiči je důležitou součástí práce školy. Rodiče mohou vstupovat do tříd, spolupodílejí se na akcích pro děti, jsou pro ně organizovány školní schůzky, společná setkávání jako tvořivé výtvarné a pracovní dílničky, podzimní "Dýňáčky", předvánoční veřejné vystoupení, táboráky. Pedagogové chrání soukromí rodiny, informace o rodině a dětech jsou důvěrné. Konzultujeme s rodiči výsledky vzdělávání jejich dětí, zjišťujeme jejich představy o dalších vzdělávacích postupech, jaké jsou jejich potřeby, nároky ve vztahu k MŠ. Snažíme se zdokonalovat informovanost rodičů o životě v mateřské škole, k otevřenější komunikaci. V rámci adaptačního programu rodičům umožňujeme jejich přítomnost ve třídě, nabízíme jim možnost spolupodílet se na plánování programu mateřské školy. Rodiče jsou pravidelně informováni o všem, co se děje v mateřské škole prostřednictvím nástěnek ve vstupních prostorách a šatnách MŠ, na webových stránkách školy. Po dohodě jsou možné individuální konzultace s třídními učitelkami. V denním kontaktu rodičů a pedagogů přirozeně dochází k vyměňování zkušeností, názorů, projednávání individuálních záležitostí či problémů. Podporujeme rodinnou výchovu a pomáháme rodičům v péči o dítě. Nabízíme rodičům poradenský servis a různé osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola realizuje podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpůrná opatření jsou podle organizační, finanční a materiální náročnosti členěny do 5 stupňů. Podpůrné opatření 1. stupně realizuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP mateřská škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. pokud tomu tak není, doporučí MŠ

zákonnému zástupci dítěte využití školského poradenského zařízení. S plánem pedagogické podpory jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte a pedagogové dítěte. Podpůrná opatření 2. – 5. stupně realizuje škola pouze s doporučením ŠPZ.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

♣ Mateřská škola zajistí pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

podmínky s ohledem na jejich vývojová a osobnostní specifika (v oblasti věcného prostředí, životosprávy, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou).

♣ Učitelky diferencují a individualizují vzdělávací proces při plánování a organizaci činností, volbě obsahu, metod i forem vzdělávání, realizují stanovená podpůrná opatření.

▪ Učitelky spolupracují se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a dalšími odborníky mimo oblast školství.

♣ Škola zajistí snížení počtu dětí ve třídě a případnou přítomnost asistenta pedagoga v souladu a možnostmi platné legislativy

Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Je proto důležité navázat úzkou spolupráci se zákonnými zástupci všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

3.9 Vzdělávání nadaných dětí

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, který stimuluje vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim, v rámci pestré nabídky aktivit, předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Snažíme se podporovat všechny jeho projevy. Dětem, které projevují tyto známky, věnujeme zvýšenou pozornost, aby se projevy nadání v rozmanitých oblastech činností smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, navazujeme spolupráci s rodiči a za jejich podpory pro děti vytváříme plán pedagogické podpory. Pokud se u dítěte opravdu projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Do doby, než vyšetření proběhne a škola obdrží doporučení ke vzdělávání dítěte, vzděláváme dítě podle plánu pedagogické podpory.

3.10 Vzdělávání dětí mladších tří let

Pokud kapacita školy dovolí, lze k předškolnímu vzdělávání přijmout i dítě mladší tří let, v případě našich přijímacích kritérií však nejdříve ve 2,5 roku dítěte.

Vzdělávání dětí mladších tří let má svá specifika. Takto malé děti potřebují ke svému všestrannému vývoji co nejvíce smyslových vjemů. To jim v naší mateřské škole umožňujeme vhodně zvolenými činnostmi, hrami a hračkami. Naším cílem je i takto malé děti začlenit do edukačního procesu pomocí pozvolné a šetrné adaptace se zaměřením na socializaci a prohlubování základů sebeobslužných činností. Samozřejmostí je individuální přístup k dítěti a úzká spolupráce s rodinou. Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových

poznatků ve formě her, písniček, knížek atd. Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost. Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje vhodné, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí i okolí mateřské školy.

Nejdůležitější činností je pro tuto věkovou skupinu hra, jejíž pomocí se rozvíjí vnímání, pohybu, řeč, citový život i sociální vztahy.

3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Zvýšenou pozornost věnujeme dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí tak, aby jim byla poskytována jazyková podpora od samotného nástupu do mat. školy. Pokud se ve třídě nacházejí i děti, které se učí český jazyk jako druhý jazyk, uzpůsobujeme tomu didaktické postupy a děti cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka. Podpůrným materiálem při vzdělávání těchto dětí je "Kurikulum češtiny jako druhého jazyka" pro povinné předškolní vzdělávání.

Pedagog při práci s dítětem s OMJ dodržuje tyto zásady:

- ▶ hovoří pomalu a zřetelně; stojí čelem k dítěti
- ▶ k hovoru využívá témata, která jsou dítěti známá a blízká
- ▶ užívá ustálené jednoduché instrukce a slovní spojení, instrukce sděluje posloupně po jedné
- ▶ klade jednoduché otázky, dává dostatek času na odpověď
- ▶ při použití jazykových prostředků současně napomáhá dítěti k porozumění využíváním neverbálních prostředků (gesta, mimika), pokud je to možné, řeč opírá o vizuální podporu (obrázky, předměty)
- ▶ srozumitelně a vstřícně seznamuje dítě s uspořádáním dne a nastavenými pravidly, používá k tomu dostupnou oporu včetně spolupráce s ostatními dětmi
- ▶ seznamuje dítě se základy české kultury a společnosti, života v obci, a to běžných situacích, které s dítětem a jeho života bezprostředně dotýkají

4. Organizace vzdělávání

• Naše MŠ je dvoutrídni, třídy jsou věkově smíšené. Při rozdělování dětí do tříd zohledňujeme sourozenecké a citové vazby. Provoz je od 6,30 do 16,30 hodin. Příchod dětí do mateřské školy končí v 8,00 hodin. Pozdější příchod dítěte je možný na základě dohody rodičů s učitelkou MŠ. Provoz školy je v době hlavních prázdnin přerušen či omezen, stejně tak o vánočních prázdninách. Rodiče jsou o tomto informováni nejméně 2 měsíce předem.

• Zápis

Zápis vyhláší mateřská škola po dohodě s ředitelstvem školy a termín spolu s kritérii pro přijímání dětí je zveřejněn v budově školy (formou plakátu na informační nástěnce a na vchodových dveřích), na webových stránkách školy, vyhlášením obecním úřadem. Zápis

probíhá v době mezi 2. – 15. květnem. Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, pokud to umožňují podmínky školy. Vydávání rozhodnutí o přijetí dítě k předškolnímu je stanoveno lhůtou bez zbytečných odkladů, nejpozději však do 30 dnů od podání žádosti.

• Kritéria pro přijímání dětí

Děti jsou do mateřské školy přijímány podle těchto kritérií:

- věk dítěte – dítě, které má povinnou školní docházku
- trvalý pobyt ve spádové obci Pasohlávky
- dále děti od nejstarších po nejmladší

• Denní režim

6:30 – 7:00 hod	scházení dětí ve třídě „Berušek“, hry podle volby dětí
7:00 – 9:45 hod	přechod „Motýlků“ do své třídy, výchovné činnosti v obou třídách: hry a volné aktivity, tvořivé hry podle vlastního výběru, výchovně vzdělávací činnosti podle tematických bloků, částečně řízené a řízené činnosti, individuální práce s dětmi, řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity
9:00	hygiena, svačina
9:45 – 11:45	pobyt venku na zahradě, sportovní aktivity, hry, námětové a poznávací vycházky, pozorování
12:00 – 12:30	oběd, hygiena, příprava na odpočinek
12:30 – 14:30	poslech pohádky, odpočinek, náhradní klidové aktivity pro děti s nižší potřebou spánku
14:30 – 15:00	vstávání, hygiena, svačina
15:00 – 16:00	odpolední zájmové činnosti, spontánní hry, individuální práce s dětmi, pohybové aktivity, pobyt na zahradě, postupné rozcházení dětí
16:00 – 16:30	přechod „Motýlků“ do třídy „Berušek“, postupné rozcházení dětí

8:00 – 12:00 povinné předškolní vzdělávání pro děti odcházející do 1. třídy

Stanovený režim je pouze rámcový, pevně jsou určeny pouze doba jídla a odpočinku. Ostatní činnosti jsou přizpůsobeny dětem, jejich zájmům výchovným cílům. Denní rytmus je flexibilní, umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

- Souběžné působení dvou učitelek ve třídě probíhá většinou při pobytu venku, při organizaci oběda a přípravy na odpočinek. Dále při pořádání akcí ať už v areálu školy či mimo něj.

- Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání

- Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit individuální způsob vzdělávání. Zákonní zástupci dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné a kteří zvolili způsob individuálního vzdělávání dítěte, se také zúčastní zápisu k předškolnímu vzdělávání v řádném termínu.
- Zákonný zástupce dítěte je povinen toto oznámit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku řediteli písemnou formou. Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání musí obsahovat:
 - Jméno a příjmení, rodné číslo, místo trvalého bydliště, v případě cizince místo pobytu dítěte.
 - Uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno.
 - Důvody pro individuální vzdělávání dítěte.
 - V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.
 - Ředitel školy doručí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.
 - Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postupy vzdělávání.
 - Ředitel školy stanoví termíny ověření vždy na druhou polovinu listopadu a náhradní termíny na první polovinu prosince. Přesný termín bude zákonným zástupcům sdělen nebo dohodnut individuálně.
 - Zákonný zástupce je povinen zajistit účast dítěte u ověření znalostí. Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce nezajistil účast dítěte u ověření a to ani v náhradním termínu.
 - Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí vždy zákonný zástupce dítěte s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek podle § 16 odst. 2 písm. D) a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.
 - Odvolání proti rozhodnutí ředitele školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

- Zaměření školy

Náš ŠVP je sestaven tak, aby přispíval k rozvoji dítěte a jeho učení v různých oblastech, umožňoval naplnit život dítěte mnohostranně pestrou nabídkou činností intelektových i praktických. Aby mělo dítě získat potřebné dovednosti, poznatky, zaujímat postoje. Chceme vycházet hlavně ze života dětí a z prostředí, ve kterém žijí, seznamovat je s přírodním prostředím, které je obklopuje a společně s rodiči tak vytvářet pozitivní vztah k přírodě. Aby

děti vnímaly svět v jeho přirozených souvislostech a získávaly tak reálnější pohled na něj a aktivní postoj k životu. Vytvoříme dětem takové podmínky, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně, aby prožívaly v mateřské škole krásné dětství. Máme na paměti, že většinu toho, co dítě v předškolním věku prožije a co z podnětů okolního světa přijme, zůstává nadlouho zachováno pro jeho pozdější život. Základním cílem našeho programu je rozvíjet samostatnou osobnost dítěte, jeho individualitu, vzdělávací potenciál s pozitivním vztahem k sobě i k druhým v souladu s všelidskými hodnotami a cestou přirozené výchovy položit základy pro zdravý a spokojený život.

• Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Při tvorbě našeho ŠVP jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV). Organizujeme vzdělávání tak, aby vedlo k rámcovým cílům a prostřednictvím dílčích cílů z pěti vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových kompetencí u dětí.

Při své práci sledujeme tyto **rámcové cíle**:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání /rozvojový/
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost /hodnotový/
3. Získání osobní samostatnosti a schopností projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí /postojový/

Pracujeme s metodickým materiálem „Barevné kamínky“, „Rok s barevnými kamínky“, „Co vidíš, co slyšíš, co dovedeš“, „Začít spolu“, zařazujeme prvky daltonské výuky.

• Metody a formy vzdělávání

Veškeré činnosti se snažíme přizpůsobovat věku dítěte, vývojovým zvláštnostem, individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Předškolní vzdělávání je založeno na pedagogické analýze obou učitelek, která si všímá zájmů dítěte, rodinného prostředí, talentu, postavení v kolektivu, slabších stránek dítěte apod. Každé dítě je tak stimulováno, citlivě podněcováno k učení a pozitivně motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí, které mu vyhovuje.

Při práci s dětmi klademe důraz na tyto činnosti:

- spontánní hra
- prožitkové učení
- kooperativní učení
- experimentování
- přímé zážitky dětí
- učení hrou
- řízené individuální a skupinové činnosti
- pracovní činnosti, tvořivé a esteticko-výchovné činnosti
- činnosti podporující matematické představy
- tělovýchovné chvílky
- předčtenářská gramotnost
- environmentální činnosti

Podporujeme přirozenou dětskou zvědavost, vlastní nápady a náměty dětí, vedeme děti k přirozené chuti poznávat něco nového. Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří i společné akce dětí a rodičů, které organizujeme během celého roku – pracovní tvořivé odpoledne, posezení u táboráku, sportovní akce, aj.

- Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Škola identifikuje speciální vzdělávací potřeby (učitelky důsledně vedou portfolia dětí a pedagogickou diagnostiku, do konce října identifikují odchylky ve výkonech, chování, projevech dětí, o zjištěných skutečnostech pohovoří s rodiči dítěte)

Učitelky navrhnou podpůrná opatření 1. stupně podpory, vypracují Plán pedagogické podpory (PLPP). Plán pedagogické podpory obsahuje: Charakteristiku dítěte (silné, slabé stránky, popis jeho obtíží, případně sociálně-pedagogickou diagnostiku, aktuální zdravotní stav dítěte, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory), dále stanovení cílů rozvoje dítěte, podpůrná opatření v mateřské škole, specifikaci úprav metod práce s dítětem, organizaci jeho vzdělávání, kritéria hodnocení dítěte, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelek, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy (po dohodě s rodiči), podpůrná opatření jiného druhu (respektování zdravotního stavu dítěte, rodinné situace, vztahových problémů, postavení dítěte ve třídě) a také způsoby a termíny vyhodnocení účinnosti PLPP.

Následně je po dobu 3 měsíců realizován PPLP.

Učitelky vyhodnotí jeho účinnost, pokud je zjištěno, že podpůrná opatření stačí k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte, jsou podpůrná opatření realizována po dobu, kdy jsou efektivní v dosahování stanovených cílů rozvoje dítěte, pokud je zjištěno, že opatření nestačí a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech (chování, projevech...) zákonný zástupce dítěte na základě sdělení školy kontaktuje Školské poradenské zařízení (ŠPZ).

Škola pro účel diagnostiky dítěte v ŠPZ vypracuje zprávu o již poskytnuté pedagogické podpoře, ve které uvede, jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal, jaká podpůrná opatření byla uplatňována, jak jsou vyhodnocena.

ŠPZ provede diagnostiku dítěte, a na jejím základě stanoví, zda je v kompetenci školy pokračovat v podpůrném opatření 1. stupně (zařízením mohou být navržena i jiná opatření 1. stupně), nebo zda jsou speciální potřeby dítěte natolik závažná, že je třeba využít podpůrná opatření vyššího stupně podpory, pak se stává dítě klientem ŠPZ.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Pokud ŠPZ přizná dítěti podpůrné opatření 2. - 5. stupně jsou školou dítěti poskytována, vždy však s předchozím písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Individuální vzdělávací plán (IVP) škola zpracovává zpravidla pro dítě, které má speciální vzdělávací potřeby a je vzděláváno formou individuální integrace. Podkladem pro zpracování IVP je: doporučení ŠPZ, žádost zákonného zástupce dítěte, nebo rozhodnutí ředitelky školy. IVP je zpracováván bez odkladu, nejpozději do 1 měsíce po obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vypracovávají učitelky, za jeho vypracování zodpovídá ředitelka školy. Platnost IVP stvrzují podpisy učitelky, ředitelka školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce dítěte. Na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte je vzdělávání dítěte poskytováno

podle IVP.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů, stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod, forem vzdělávání a hodnocení dítěte, případné úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte, je zde uvedeno jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.

V případě dítěte nadaného postupujeme tak, jak je uvedeno v Podmínkách předškolního vzdělávání v bodě 3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných.

Spolupracujeme s organizacemi:

- Pedagogicko-psychologická poradna Brno
- logopedka Mgr. Konešová
- pediatri: Mudr. Z. Szombati, Mudr. P. Kosek

• Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve výchově a vzdělávání dětí mladších tří let se budou učitelky snažit o naplnění tří priorit:

1. úzce spolupracovat s rodinou a vytvářet podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i mateřské škole,
2. individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale zároveň je nepřetěžovat,
3. vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

Učitelky se vyvarují nežádoucího poučování dětí, manipulativního jednání s dětmi a preferování zájmů dospělých nad zájmy dětí, naopak budou respektovat jejich specifické potřeby a zájmy. Dětem je třeba umožnit individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity, včetně převlékání a stravování.

6. Vzdělávací obsah

Náš vzdělávací program „Jedna, dva, tři, čtyři, pět, poznáváme celý svět“ má za úkol rozvíjet a vzdělávat dítě, přispět k jeho fyzické, psychické a sociální samostatnosti, dát základ pro jeho další život, rozvoj a učení, využívat praktických ukázek životních souvislostí s probuzením aktivního zájmu dětí dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat a ukázat, co dítě samo dokáže. Hlavním cílem je seznamování dětí s přírodním prostředím, získávání povědomí o nestálých změnách přírodního prostředí a jeho rozmanitosti.

Snažíme se, aby bylo předškolní vzdělávání prováděno celostně a pokrývalo všechny oblasti rozvoje dětské osobnosti, ve kterých si klademe cíle, uvedené v RVP PV:

- **Dítě a jeho tělo - oblast biologická:** znát svoje tělo, využívat je dle svých možností k dalšímu vývoji, samostatně vykonávat běžné denní potřeby

- **Dítě a jeho psychika – oblast psychická:** uvědomovat si svoji identitu, umět vyjádřit své pocity a přání, přiměřeně řešit problémy a důvěřovat si
- **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální:** navazovat kamarádské vztahy, komunikovat bez zábran, srozumitelně, umět naslouchat, dokázat přijmou autoritu cizí osoby
- **Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní:** respektovat pravidla, orientovat se v nejbližším okolí, chápat různé sociální role
- **Dítě a svět – oblast environmentální:** vnímat různorodost světa a zaujímat k němu kladný postoj, založit elementární povědomí o okolním světě a jeho dění

Konkrétní vzdělávací nabídka je uspořádána do **čtyř integrovaných bloků** a každý z nich zahrnuje vzájemně propojené kategorie:

- **klíčové kompetence** (předpokládaná úroveň dítěte ukončujícího předškolního vzdělávání)
- **dílčí vzdělávací cíle** (co bude pedagog u dítěte v průběhu vzdělávání sledovat a podporovat)
- **očekávané výstupy** (dosažitelné, využitelné soubory schopností, dovedností, znalostí kognitivních i praktických, postojů a hodnot)
- **vzdělávací nabídka** (co učitel dítěti nabízí – soubor praktických i intelektových činností, popřípadě příležitosti, vhodných k naplňování cílů a dosahování výstupů, mnohostranné, pestré, tvůrčí nabídky konkrétně odpovídající možnostem a potřebám ve skupině dětí)

Integrované bloky se svým obsahem vzájemně doplňují, navazují na sebe, prolínají se, plynule tematicky přecházejí. Některé prvky se mohou opakovat, dětem znovu připomínat, potkávat je v jiných souvislostech, vytvářet jiný, globální a reálný pohled na svět a jeho dění.

V návaznosti na ŠVP jsou dále konkretizované výstupy, konkrétní vzdělávací nabídka, časová a prostorová organizace a organizace řízených činností rozpracovány v TVP. Součástí TVP třídního vzdělávacího programu) jsou:

- jmenný seznam dětí
- charakteristika třídy – věkové složení, nadané děti, děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- pravidla soužití třídy
- přehled akcí školy
- navrhované jednotlivé tematické celky na daný školní rok, délka jednoho tematického celku je zpravidla jeden měsíc, ale může být aktuálně zařazený i kratší (jeden a více týdnů)

Integrované bloky ŠVP:

1. Podzimní zrání a poznávání (září – listopad)

Charakteristika a záměry bloku:

Tento blok je určen pro adaptační období a je zaměřený na seznámení se s pravidly soužití, s kamarády, s novým prostředím v MŠ. Dále dětem přiblíží práci na zahradě a polích v podzimním období, charakteristické znaky podzimu spojené se změnami v přírodě, počasí. Je zaměřen na poznávání podzimních plodů, co a kdo se ukrývá v lese, jehličnaté a listnaté stromy. Vytváření si životních postojů prospívajících zdraví, osvojování si poznatků o svém těle, hygiena, sebeobsluha. Poznávání barev a jejich odstínů.

Klíčové kompetence:

K učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

K řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní:

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální:

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské:

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
 - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

1. Dítě a jeho tělo:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

2. Dítě a jeho psychika:

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

2.3 Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání

3 Dítě a ten druhý:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

4 Dítě a společnost:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

5 Dítě a svět:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a jeho psychika:

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Dítě a svět:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Nabízené činnosti:

- spontánní hra, jednoduché manipulační činnosti, zdravotně zaměřené činnosti, smyslové a psychomotorické hry, lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, hudební a pohybové hry, jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, oblékání, úklidu; zdravotně zaměřené činnosti, hry se slovy, slovní hádanky, pravidla soužití, námětové hry, recitace, zpěv, sluchové a artikulační hry, přímé pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, výtvarné hry, tvoření z přírodnin, konkrétní operace s materiálem (třídění, porovnávání, přiřazování), záměrné pozorování běžných objektů a pojmenovávání jejich vlastností, vycházky, poznávání ekosystému – les

2. Zimní nadělení (prosinec – únor)

Charakteristika a záměry bloku:

V tomto bloku se zaměříme na adventní období, vánoční tradice, oslavy Vánoc doma i v MŠ. Děti získají poznatky o zimní přírodě, zimním počasí, zimních sportech, vlastnostech sněhu a ledu, jak přežívají zimu zvířata, ptáci. Budeme rozvíjet jejich fantazii, představivost a tvořivost. Posilovat citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás. Seznámíme se s pracovními profesemi, kde pracují naši rodiče, čím budu, až vyrostu, pracovní náčiní a pomůcky jednotlivých profesí. Význam hudby pro náš život. O časových pojmech. Masopust – tradice, zvyky.

Klíčové kompetence:

K učení:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

K řešení problémů:

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní:

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle:

1. Dítě a jeho tělo:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

2. Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

2.3 Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

3. Dítě a ten druhý:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

4. Dítě a společnost:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu

5. Dítě a svět:

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Dítě a jeho psychika:

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti,

chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý:

- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Dítě a společnost:

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět:

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Nabízené činnosti:

- lidové tradice, zvyky, výzdoba prostor MŠ, pracovní odpoledne s rodiči, pozorování změn v okolí, pokusy, zimní sportování, smyslové hry, didaktické hry, práce s encyklopediemi, s knihami a časopisy, hudební a výtvarné činnosti, rytmizace, rozhovory, poslech příběhů, koled, hry ke cvičení paměti, poznávání písmen, číslic, grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen, samostatné vystupování a vyjadřování, práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí – tematické hry, hry na téma doprava, konstruktivní a grafické činnosti, činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů, logické posloupnosti dějů, hry zaměřené k poznávání různých společenských rolí, praktické činnosti seznamující děti se světem lidí a jejich práce praktické používání technických přístrojů, hraček, předmětů a pomůcek, seznamování s materiály

3. Jarní probuzení (březen – duben)

Charakteristika a záměry bloku:

- V rámci tohoto bloku si budeme všimnout nového života v přírodě, typických znaků pro jarní období, velikonočních lidových tradic a zvyků, upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, seznamovat se světem rostlin, s prvními jarními květinami. Povedeme děti k citlivosti ve vztahu k živým bytostem, porozumět, že všechno kolem se vyvíjí, proměňuje, o vlivu člověka na životní prostředí. Zaměříme se na mláďata, pozorování příletů stěhovavých ptáků. Seznámíme děti se s hrdiny pohádek, příběhů. Rozvíjet povědomí o vesmíru, o planetě Zemi, o Slunci, o planetě Zemi, ekologii, o naší vlasti. Návštěva ZŠ – budeme se připravovat na zápis do 1. třídy. Vytvářet základní představy o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu, vědět, kam se obrátit o pomoc.

Klíčové kompetence:

K učení:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

K řešení problémů:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální:

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské:

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevíšimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

1. Dítě a jeho tělo:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

2. Dítě a jeho psychika:

2.2 Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

2.3 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

2.4 Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

3 Dítě a ten druhý:

- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

4 Dítě a společnost:

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

5. Dítě a svět:

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý:

- spolupracovat s ostatními
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost:

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět:

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Nabízené činnosti:

- přímé pozorování změn na vycházkách, tvoření z netradičních materiálů, společenské hry, návštěvy kulturních akcí, činnosti přispívající k péči o životní prostředí, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, poslech čtených i vyprávěných příběhů, odpovědi na otázky, řečové a rytmické hry, samostatný slovní projev, estetické a tvůrčí aktivity, činnosti zaměřené k poznávání lidských vlastností, běžné verbální i neverbální komunikační aktivity, kooperativní hry ve dvojici, hry vedoucí dítě k ohleduplnosti.

4. Letní radovánky (květen – červen)

Charakteristika a záměry bloku:

Tento blok bude zaměřený na rodinné vztahy, oslavíme svátek maminek i svátek dětí. Budeme jezdit na výlety, poznávat další ekosystémy - louka, voda; jak se máme v přírodě chovat. Poznávat drobné živočichy, hmyz. Vnímat krásy letní přírody, přírodní a povětrnostní jevy spojené s tímto ročním obdobím, letní kytky, ovoce, keře. Koloběh vody v přírodě. Poznávat cizokrajné a mořské živočichy. Upozorňovat na nebezpečí, které na nás může v přírodě a o prázdninách potkat. Existence jiných kultur a národností, o lidech jiné barvy pleti. Rozloučíme se s předškoláky.

Klíčové kompetence:

K učení:

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

K řešení problémů:

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní:

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální:

- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské:

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

1. Dítě a jeho tělo:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

2. Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vytváření základů pro práci s informacemi

3. Dítě a ten druhý:

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

4. Dítě a svět:

- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika:

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Dítě a ten druhý:

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Dítě a svět:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Nabízené činnosti:

- hry na téma rodiny a přátelství, oslavy, aktivity podporující vztahy mezi lidmi, výlety a další činnosti zaměřené k získávání praktické orientaci ve svém okolí, návštěvy kulturních akcí, ekologické hry, prohlížení knih a encyklopedií, výtvarné zpracování zážitků, dramatické činnosti, námětové hry a činnosti, opakování písní a říkadel, činnosti zaměřené k prevenci úrazů, společenské hry, činnosti relaxační, odpočinkové, vyprávění toho, co dítě slyšelo či shlédlo, hudební a hudebně pohybové činnosti, komentování zážitků a aktivit, hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti, cvičení v projevovalání citů, ovládat své city, přizpůsobit jim své chování; hry, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého,

pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí a okolní krajiny,
pozorování přírodních jevů

7. Evaluace

KOHO - CO	KRITÉRIA	NÁSTROJE	KDO	KDY
PODMÍNKY	kritéria vytvořená školou	hodnocení tříd analýza dotazník hospitační a kontrolní činnost	učitelky ved. učitelka rodiče zaměstnanci ved. učitelka	2x ročně 1x výroční zpráva 1x za 3 roky 1x za 3 roky průběžně
PROCESY (učitelka a její práce)	znaky prožitkového učení (spontaneita, objektivnost, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, konkrétní činnosti, celostnost)	hospitace vyhodnocování tematických částí hodnocení tříd sebeevaluace uč.	ved. učitelka učitelky učitelky + ved. učitelka učitelky	průběžně po každé tematické části 2x ročně 1x ročně
VÝSLEDKY (u dětí)	Dílčí výstupy vzdělávání (RVP -vzdělávací oblasti -očekávané výstupy)	Diagnostika, tabulka hodnocení tříd hospitace	učitelky učitelky ved. učitelka	na začátku, 2x ročně, průběžně 2x ročně průběžně

